

omfavne ham og kalde ham Broder. Naar vi nu ser, at der forelægges Grundskatter, Værdiskatter, til et Beløb af $2\frac{1}{2}$ pCt. — og højere end 4 pCt. kan man vanskeligt komme —, maa man sige, at der er Grund til at sige smukke Ord om den højtærede Ministers Selvfornægtelse.

Naar der kommer en ny Skat, saa plejer vi, der er teoretisk tænkende, at prøve Skatten paa mange Punkter, vi undersøger, om den passer med almindelige Beskatningsprincipper, vi undersøger ligesom det ærede Medlem fra Kellerup (N. P. Jensen) dens Historie, dens Systematik og dens Overvæltning, og, som det ærede Medlem fra Thisted (Nørhave), dens Teknik. Jeg skal ikke komme ind paa lange Bemærkninger her, men Principper for Skatter er nu noget, man har godt af at overveje, selv om det er gamle Sager. Det har hidtil været saadan under Demokratiet, at vi har hævdet, at vore Skatter skal hvile paa Evnen, Evneprincippet. Jeg vil gerne have Lov til at sige, at dette er ikke altid rigtigt, thi det, at en Mand er rig, behøver ikke at være noget Tegn paa, at han har gjort noget fortjenstfuldt for Samfundet — det behøver kun at betyde, at han har haft gode Erhvervsevner, har haft klæbede Fingre; paa samme Maade behøver det, at en Mand er fattig, ikke at være Tegn paa, at han er brav; det kan ogsaa være Tegn paa, at han er et Kvæg. Derfor vil jeg sige, at Evneprincippet i sig selv ikke er noget logisk Princip.

Jeg kan huske fra min Ungdom, at det, vi kalder Nytteprincip, naar vi paalægger Skat, er, at Folk selv skal betale for, hvad der er dem til Gavn, at der skal være et vist Forhold mellem Statsudgifter og Statsskat, og det er noget, vi anerkender i Kommunen, naar vi deler mellem Lokal- og Statsskat. Men jeg vil have Lov til en Gang at sige, at det, jeg har at udsætte paa moderne Finansvæsen, og det, der — overhovedet i alt Demokrati — gør, at moderne Finansvæsen mere eller mindre ender i Bankerot i alle Lande, er, at der er ingen Forhold, ingen Principper mere: der er ingen Balance, fordi een Samfundsklasse bevilger Statsudgifterne, og en anden betaler dem. Det kan i sig selv være meget rigtigt, men der mangler fuldstændig Afbalancering. Jeg hører f. Eks. til dem, der mener, at Samfundet vilde have været bedre tjent ogsaa i Fremtiden, hvis man havde den Regel, at alle Militærudgifter skulde betales af Indkomstskatten alene, fordi det i Regelen er Overklassen, som er særlig varm for den Slags Udgifter, og alle sociale Udgifter skulde

betales med den paa de brede Forbrugere hvilende Skat, fordi det er det brede Publikum, der ønsker de sociale Udgifter. Med andre Ord, det var der rart at faa en Smule Balance, og dette er den eneste Maade at faa Balance paa; naar en Mand selv skal betale de Udgifter, han særlig er ivrig for, er der en vis Chance for, at han holder igen. Naar Militærudgifterne kan afholdes af Laan, er der ingen Grænse for, hvor mange Militærudgifter man vil have, og naar sociale Udgifter skal afholdes af Overklassen, er der ingen Grænse for, hvor store de kan blive. Det var de 2 Principper.

Der er et tredie Princip, som jeg med Respekt for Finansministeren gerne vilde omtale. Det er det Princip, der hedder: intet Princip. Det skal blot nævnes for en Ordens Skyld.

Saa er der det fjerde Princip, der ligger bag dette Forslag, nemlig Princippet om, at Samfundets Ret til samfundsskabte Værdier bevares. Dette Princip er jeg i Virkeligheden ikke imod, det er et ganske naturligt Princip, men jeg vil have Lov til at sige, at den samfundsskabte Værdi — som ogsaa det ærede Medlem, der sidst forlod Talerstolen (N. P. Jensen), sagde — optræder paa mange Maader. Jeg kan tænke mig, at det Princip, hvor Industrien særlig vaager over og særlig er i Stand til at holde høje Priser, kan føre til almindelig Monopolbeskatning, ligesaa vel som det kan føre til Jordrentebeskatning. Og jeg er enig med mange, der har sagt, at Jordrente er ganske vist samfundsskabt, men ikke alene samfundsskabt.

Jeg skal nævne et Eksempel, som jeg tager fra Landbruget. Ifald en enkelt Mand ude paa Landet, en Foregangsmand, finder en ny Driftsform, saa vil han profitere af det, og han vil tjene paa det. Andre paa samme Egn efterligner ham, og efterhaanden bliver den Driftsform almindelig paa Egnen, det bliver Egnens Skik. Vi ser, at dette ganske roligt en skønne Dag bundfælder sig i Jordværdien, med andre Ord, der er i Jordværdien et Element, der ikke blot er skabt af Samfundet, men som, selv om det ikke er skabt af den enkeltes, er skabt af en hel Samfundsklasses Bestræbelser. Det blev f. Eks. nævnt i sin Tid af det ærede Medlem fra Kellerup (N. P. Jensen) i hans Afhandling om det danske Landbrug — det var vistnok i 1901, det er i alt Fald mange Aar siden. Netop der fik jeg et stærkt Indtryk af, at i Jordrenten er der